با رونمایی از نخستین مرکز تخصصی هوش مصنوعی با یاد شهید فقهی

دانشگاه بهشتی هاب ملی «علم داده» می‌شود

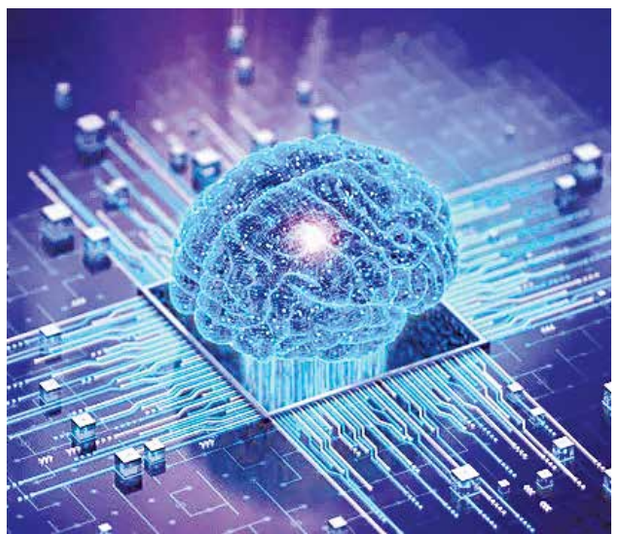

فاوا

میتراجلیلی
دبیر گروه علم و فناوری

روز گذشته با رونمایی از مرکز هوش مصنوعی و علم داده ایران با یاد و نام شهید فقهی، از دانشمندان و نخبگان برجسته علمی و مهندسان هسته‌ای ایران، در عمل اولین مرکز تخصصی هوش مصنوعی کشور با تمرکز بر علم داده، آغاز به کار کرد؛ مرکزی که در دانشگاه شهید بهشتی ایجاد شده و قرار است به هاب ملی علم داده تبدیل شود. در این مراسم که با حضور خانواده شهید فقهی، از شهدای هسته‌ای جنگ ۱۲روزه اسرائیل علیه ایران برگزار شد، بار دیگر اهمیت تلاش برای عقب نماندن از جهان در حوزه هوش مصنوعی مورد تأکید قرار گرفت.

دکتر سعید آقامیری، رئیس دانشگاه شهید بهشتی، افتتاح «مرکز هوش مصنوعی و علم داده شهید فقهی» با همکاری خانه هوش ایران را اتفاقی بزرگ برای کشور دانست و گفت: «ما با تعارف نمی‌توانیم وارد دنیای جدید شویم. هوش مصنوعی بسرعت حرکت می‌کند و ما نیز مجبوریم همه تخصص‌های خود را با آن همراستا کنیم تا بتوانیم از این فرصت ایجاد شده برای بشریت، بهره بگیریم.»

آقامیری با اشاره به خطرات هوش مصنوعی در کنار مزایای آن، دلیل بزرگ بودن خطرات این فناوری را خلأ امور انسانی در کنار سایر تخصص‌ها دانست و گفت: «اگر فرهنگ و علوم انسانی در کنار هوش مصنوعی قرار نگیرد، این فناوری می‌تواند آثاری منفی بر جامعه داشته باشد، بنابراین دانشگاه بهترین نقطه برای انتخاب است. ما در دانشگاه بخش‌های مختلفی را در جمع خود داریم که اگر در این مرکز کنار هم قرار بگیرند، می‌توانند خدمات مناسبی به جامعه ارائه کنند.»

رئیس دانشگاه شهید بهشتی همچنین با اشاره به توافق جدید با ستاد علوم شناختی، از ایجاد مرکز داده‌های بزرگ (بیگ دیتا) این ستاد در دانشگاه شهید بهشتی در آینده نزدیک خبر داد و از همه دانشکده‌ها بویژه علوم انسانی خواست در این مراکز داده فعال باشند و نقش‌آفرینی کنند تا کار بزرگی در کشور انجام شود.

آقامیری در ادامه از شهید فقهی به عنوان یک نخبه واقعی یاد کرد و گفت: «اگر بتوانیم از ۵۰ نفر یاد کنیم که در سطح علوم هسته‌ای در همه زمینه‌ها فعالیت داشته‌اند بی‌شک شهید فقهی نفر اول خواهد بود؛ کسی که قبل از ۴۰سالگی، «استاد تمام» شد و پس از به شهادت رسیدن دکتر شهریاری، در عمل جای این شهید را گرفت. او در دانشکده مهندسی هسته‌ای نقش‌آفرینی کرد و سپس ریاست پژوهشگاه علوم و فنون هسته‌ای کشور را به عهده گرفت.»

رئیس دانشگاه شهید بهشتی با اشاره به تعداد کتاب‌ها و مقالات ایشان، یادآور شد: ما ۶ استاد در دانشکده مهندسی هسته‌ای داشتیم که به طور متوسط، تعداد مقالات آنها ۱۴۰عدد بود اما شهید فقهی با وجود جوانی، به تنهایی ۱۶۵ مقاله داشت. او ابراز امیدواری کرد با کمک گرفتن از روح بزرگوار این شهید گرانقدر، این مرکز هم که به نام ایشان مزین شده، به پویایی و رشد جوانان و نخبگان کمک کند.

قرار است این مرکز با ایفای نقش مرجعیت علمی در حوزه هوش مصنوعی و داده‌کاوی، به تثبیت جایگاه دانشگاه به عنوان پیشران در پروژه‌های کلان ملی و بین‌المللی کمک کند. از اهداف عملیاتی این مرکز هم می‌توان به جذب و اجرای پروژه‌های کلان ملی و بین‌المللی در حوزه AI و علم داده، ایجاد شبکه نخبگان هوش مصنوعی و علم داده به منظور هم افزایی علمی اشاره کرد.

این مرکز با بهره‌گیری از ظرفیت اساتید برجسته دانشگاه شهید بهشتی، امکانات پژوهشی و زیرساخت‌های پیشرفته، تلاش خواهد کرد پروژه‌های متعددی را در حوزه‌های یادگیری ماشین، تحلیل داده، پردازش زبان طبیعی، شبکه‌های عصبی و همچنین کاربردهای هوش مصنوعی در علوم انسانی، اجتماعی، پزشکی و مهندسی توسعه دهد.

با کاهش بودجه توسط ترامپ

پرچمدار بعدی پژوهش فضا، ناسا نیست

فضا

آرزوکیهان
گروه علم و فناوری

تصمیم دونالد ترامپ، رئیس جمهوری آمریکا برای کاهش ۲۵ درصدی بودجه ناسا، موجی از نگرانی را در میان فعالان جهانی حوزه پژوهش‌های فضایی و نجوم بویژه کشورهای اروپایی ایجاد کرده است. محققان این حوزه معتقدند به دلیل این کاهش بودجه، ناسا احتمالاً مجبور به تعطیلی ۴۰ پروژه بزرگ شامل ۲۳ مأموریت فعال خواهد شد. برخی هم معتقدند کاهش بودجه، نه تنها آینده پژوهش‌های دانشگاهی آمریکا، بلکه سرنوشت مأموریت‌های فضایی در سطح بین‌المللی را تحت تأثیر قرار دهد. البته این پرونده همچنان در مسیر تصویب نهایی در کنگره قرار دارد و نتیجه نهایی، اوایل ۲۰۲۶ مشخص خواهد شد.

هرچند کاهش بودجه ناسا به معنای عقب‌نشینی یکی از مهم‌ترین بازیگران تاریخ پژوهش فضایی است ولی برخی از فعالان حوزه فضا معتقدند که این خلأ به‌سرعت توسط دیگران پر خواهد شد. در آمریکا شرکت‌های خصوصی مانند اسپیس‌ایکس و بلواوریجین با سرمایه‌گذاری‌های عظیم و پروژه‌های بلندپروازانه، آماده‌اند تا نقش پرچم‌دار را برعهده بگیرند و حتی فراتر از مأموریت‌های سنتی ناسا حرکت کنند. به اعتقاد آنان، در سطح جهانی نیز چین با ایستگاه فضایی تیانگونگ و برنامه‌های ماه و مریخ، اروپا با همکاری‌های علمی گسترده و هند با مأموریت‌های کم‌هزینه اما موفق، هرکدام درحال تثبیت جایگاه خود هستند. بنابراین آینده پژوهش فضایی به‌جای یک رهبر واحد، به سمت مدلی چندقطبی پیش می‌رود که در آن بخش خصوصی و آژانس‌های ملی مختلف، همزمان مسیر اکتشافات را شکل می‌دهند.

سرنوشت پرابهام LISA

این فضای پرابهام و تأثیر جهانی آن، محور گفت‌وگوی برجسته‌ترین دانشمندان جهان شده است. به عنوان مثال «سایمون وایت»، مدیر سابق انستیتوی فیزیک ماکس پلانک واقع در مونیخ با اشاره به آشفتگی ناشی از تصمیمات رئیس جمهوری آمریکا دراین باره می‌گوید: آژانس فضایی اروپا (ESA) که در ۱۹مأموریت علمی با ناسا همکاری دارد، از نظر فنی می‌تواند برخی خلأها را پر کند، اما از جهت تأمین مالی، در تنگنا قرار دارد.

او می‌افزاید: «به همین دلیل سرنوشت پروژه عظیم آنتن فضایی رصدخانه فضایی (LISA) متشکل از سه ماهواره مستقل، در معرض خطر است. تعداد ماهواره‌های این پروژه را نمی‌توان کمتر کرد چرا که اساساً کارایی آن از بین می‌رود. علاوه بر این در صورت توقف این پروژه۳۰ ساله، دست‌کم ۱۰ سال طول می‌کشد تا کار دوباره از صفر آغاز شود.»

تلاش اروپا برای همکاری فضایی با چین

«رینهارد گنتسل» هم که با کشف سیاهچاله ابرپرجرم مرکز کهکشان راه شیری، جایزه نوبل فیزیک ۲۰۲۰ را از آن خود کرد، معتقد است اروپا باید به دنبال همکاری‌های فضایی غیرآمریکایی باشد. به گفته او، همکاری فضایی اروپا با ژاپن تا حدی موفق بوده و همکاری با چین نیز در آینده محتمل است.

این کارشناس می‌افزاید: چین با بزرگ‌ترین رادیوتلسکوپ جهان (FAST) و همچنین تلسکوپ LAMOST، در حال پیشی گرفتن از آمریکاست. این کشور تنها در پروژه FAST بیش از هزار تپ‌اختر جدید کشف کرده که بیشتر از مجموع کشفیات سایر تلسکوپ‌های جهان در دوره مشابه بوده است (تپ اخترها گونه‌ای از ستارگان نوترونی با سرعت چرخش فوق‌العاده زیاد و میدان مغناطیسی عظیم هستند و میراث مرده ستارگان پرجرم محسوب می‌شوند).

او البته معتقد است همکاری علمی با چین و جایگزینی این کشور با آمریکا پیچیده است چرا که پکن تمایل دارد به عنوان بازیگری جدی در این حوزه، موفقیت‌ها را به نام خود ثبت کند. به گفته این دانشمند حوزه نجوم، پروژه‌های بزرگ، همکاری جهانی می‌طلبند که از آنها می‌توان به رصدخانه‌های بزرگ شیلی و پروژه آرایه آتاکاما (ALMA) اشاره کرد. این پروژه‌ها را اروپا، آمریکا و ژاپن به صورت مشترک اداره می‌کنند و اگر ناسا عقب‌نشینی کند، تنها راه پیش رو همکاری جهانی است.

حوزه فاوا

■ «حسن سالاریه»، رئیس سازمان فضایی ایران درباره آخرین وضعیت نسخه ارتقایافته کپسول زیستی فضایی ایران و برنامه‌های پرتاب آن گفت: «این کپسول زیستی وارد مراحل نهایی طراحی و ساخت شده و پرتاب آزمایشی آن در سال آینده انجام می‌شود. در گام اول، پرتاب به‌صورت زیرمداری و صرفاً برای انجام تست‌های اولیه و اثبات قابلیت‌های فنی کپسول خواهد بود. به گفته او، کپسول جدید از نظر حجم، جرم و به‌ویژه در حوزه هدایت، کنترل و ناوبری، قابلیت‌های بسیار بالاتری دارد. مهم‌ترین ارتقایی که در این کپسول ایجاد شده، افزایش توان هدایت‌پذیری و کنترل وضعیت است.»

کوتاه از فناوری

■ چین رکورد ساخت سریع‌ترین قطار جهان را شکست. این کشور با معرفی قطار شناور مغناطیسی جدیدی به نام «تی-فلایت» اعلام کرده به‌دنبال دستیابی به سرعتی نزدیک به ۹۶۵ کیلومتر بر ساعت است.

■ شرکت «متا» از به‌روزرسانی عینک‌های هوش مصنوعی خود خبر داد که به کاربر امکان می‌دهد تا در محیط‌های پرسروصدا، صدای طرف مقابل خود را بهتر بشنود.

■ گوگل پروژه آزمایشی جدیدی به نام «CC» معرفی کرده که یک ایجنت هوش مصنوعی در اینباکس ایمیل شماست و هر روز صبح گزارشی با عنوان «روز پیش رو» ارسال می‌کند. این ابزار با تحلیل جیمیل، تقویم و گوگل درایو، وظایف و قرارهای کاری و شخصی را در قالب یک ایمیل خلاصه و منظم یادآوری می‌کند. برخلاف دستیارهای صوتی، CC پیش‌دستی کرده و نیازهای روزانه را پیش‌بینی می‌کند.

تازه‌های موبایل

■ اپل با تولید ۸ آیفون در هر ثانیه، تا پایان ۲۰۲۵ حدود ۲۴۷٫۴ میلیون دستگاه عرضه می‌کند؛ عددی که یک محصول را به چرخه‌ای دائمی در تولید جهانی تبدیل کرده است.

■ کدهای لو رفته از iOS 26 نقشه‌راه هیجان‌انگیز اپل را تا سال ۲۰۲۷ فاش کرده‌اند. ایرتگ ۲ با بلوتوث بهینه‌تر و مکان‌یابی دقیق‌تر، در کنار قابلیت‌های نوآورانه ایرپاد مثل یادآوری‌های هوشمند، آینده سخت‌افزاری را روشن می‌کنند. صدای فضایی پیشرفته برای ویژن پرو نیز تجربه کاربری را دگرگون خواهد کرد. در بخش نرم‌افزار هم سرویس Health+ با هوش مصنوعی و دستیار هوشمند «سیری» هوشمندتر با مدل‌های زبانی بزرگ، قلب آپدیت‌ها هستند. تکمیل خودکار برای اپلیکیشن‌های متفرقه، بهبود Journal، Freeform و Wallet، و ویژگی‌های جدید Photos همگی برای سال ۲۰۲۶ آماده می‌شوند.

از هوش مصنوعی چه خبر؟

■ اوپن‌ای‌آی نسخه جدید GPT-Image1.5 را با قابلیت ویرایش سریع‌تر برای رقابت با هوش مصنوعی نانو بنانا پرو (Nano Banana Pro) جمینای معرفی کرد.

علم

■ محققان یک ژن غیر کد کننده کشف کرده‌اند که به طور مستقیم میزان رشد و بزرگ شدن سلول‌ها را کنترل می‌کند.

مدال طلای نخبگان جهان بر گردن بانوی ایرانی

دکتر «مریم نوری بالانجی»، محقق ایرانی موفق به کسب مدال طلا و مقام اول نخبگان دنیا در جشنواره بین‌المللی و تخصصی اختراعات و نوآوری‌های جهانی سیلیکون ولی «SVIIF 2025» کالیفرنیا در آمریکا شد.

این مخترع متخصص مناطق آزاد کشور برای دومین‌بار موفق به اختراع داروی نوترکیب و دانش‌بنیانی از ترکیبات قندی منحصر به فردترین گونه خیار دریایی (Holothuria Scabra) در شمال سواحل جزیره قشم شده است.

این دارو که به صورت تزریقی یا خوراکی تهیه شده در مهار رشد سلول‌های سرطانی و حذف انواع تومورها مورد استفاده قرار خواهد گرفت. به گزارش ایرنا، این دارو برای استفاده در طب انسانی توسط این محقق ایرانی از همکاران سازمانی شورایعالی مناطق آزاد کشور و تیم همراه متخصص از کشور کانادا اختراع شده و مقام اول جهانی و مدال طلای نخبگان دنیای فستیوال بین‌المللی و تخصصی اختراعات و نوآوری سیلیکون ولی ۲۰۲۵ کالیفرنیای ایالات متحده آمریکا را برای تک تک اعضای مخترع این دارو به همراه داشته است. او پیش از این نیز در جشنواره اختراع و نوآوری کائوشینگ ۲۰۲۳ کشور تایوان، مقام اول و مدال طلای جهانی ویژه و یک فول فاند افتخاری از کشور فنلاند را از مسابقات مبتکران و مخترعان جهانی (WIPA) را از آن خود کرده بود.

جشنواره بین‌المللی اختراعات سیلیکون ولی «SVIIF 2025» که توسط فدراسیون بین‌المللی مخترعان (IFIA) برگزار می‌شود یکی از مهم‌ترین رویدادهای جهانی نوآوری است. این جشنواره از هشتم تا دهم آگوست ۲۰۲۵ در مرکز همایش‌های سانتا کلارا، کالیفرنیا، ایالات متحده آمریکا برگزار شد که طی آن، مجموعه‌ای از اختراعات، فناوری‌های نوین و راهکارهای خلاقانه در حوزه‌های سلامت و پزشکی، انرژی‌های سبز، محیط زیست و فعالیت‌های تجدید پذیر، کشاورزی هوشمند و صنایع غذایی و نظایر آن از تمامی کشورهای دنیا به نمایش درآمد.

نبض تهران با برق می‌زند — بهینه مصرف کنیم

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله‌ای

نوبت دوم

شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگ (سهامی خاص)

شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگ در نظر دارد اجرای عملیات توسعه، احداث و اصلاح و بهینه‌سازی شبکه درمحدوده عملیاتی مناطق برق خود را از طریق فرآیند مناقصه به پیمانکاران واجد شرایط واگذار نماید.

شرح مختصری از کار:

شرح	اجرای عملیات توسعه، احداث و اصلاح و بهینه‌سازی شبکه								
محل اجرا	منطقه برق بهمن	منطقه برق سهروردی	منطقه برق افسریه	منطقه برق نارمک	منطقه برق فردوسی	منطقه برق بوعلی	منطقه برق تهرانپارس	منطقه برق قدس	منطقه برق سعادت آباد
شماره مناقصه	۲۰۰۴۰۹۲۷۳۴۰۰۰۱۵۶	۲۰۰۴۰۹۲۷۳۴۰۰۰۱۵۷	۲۰۰۴۰۹۲۷۳۴۰۰۰۱۵۸	۲۰۰۴۰۹۲۷۳۴۰۰۰۱۵۹	۲۰۰۴۰۹۲۷۳۴۰۰۰۱۶۰	۲۰۰۴۰۹۲۷۳۴۰۰۰۱۶۱	۲۰۰۴۰۹۲۷۳۴۰۰۰۱۶۲	۲۰۰۴۰۹۲۷۳۴۰۰۰۱۶۳	۲۰۰۴۰۹۲۷۳۴۰۰۰۱۶۴
شماره مرجع مناقصه	۱۴۰۴۲۱۷۱۱۵۰۰	۱۴۰۴۲۲۱۱۱۵۰۶	۱۴۰۴۳۱۶۱۱۵۱۲	۱۴۰۴۵۰۵۱۱۵۰۵	۱۴۰۴۴۰۱۱۱۴۸۸	۱۴۰۴۵۱۵۱۱۴۹۲	۱۴۰۴۵۱۸۱۱۵۱۰	۱۴۰۴۴۱۲۱۱۴۹۰	۱۴۰۴۴۰۲۱۱۵۰۹
برآورد مناقصه (ریال)	۴۰,۹۷۶,۴۵۳,۹۷۴	۳۲,۸۶۷,۰۴۵,۹۳۳	۲۸,۶۰۹,۳۰۶,۷۸۹	۵۸,۳۰۷,۳۵۷,۷۸۹	۲۹,۲۷۸,۷۱۸,۱۱۲	۴۱,۹۶۵,۹۷۴,۲۱۴	۴۲,۰۸۵,۶۹۳,۲۷۶	۲۸,۶۹۴,۲۹۱,۷۶۹	۳۱,۷۰۷,۱۳۷,۸۴۰
مبلغ ضمانت‌نامه فرآیند ارجاع کار (ریال)	۳,۴۷۴,۰۰۰,۰۰۰	۳,۰۶۹,۰۰۰,۰۰۰ ریال	۲,۸۵۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال	۴,۳۴۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال	۲,۸۸۹,۰۰۰,۰۰۰ ریال	۳,۵۲۴,۰۰۰,۰۰۰ ریال	۳,۵۳۰,۰۰۰,۰۰۰ریال	۲,۸۶۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال	۳,۰۱۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال
مهلت فروش اسناد	از روز پنج‌شنبه تاریخ ۱۴۰۴/۰۹/۲۷ لغایت روز شنبه تاریخ ۱۴۰۴/۱۰/۰۶								
تاریخ انتشار مناقصه در سامانه	از روز پنج‌شنبه تاریخ ۱۴۰۴/۰۹/۲۷								
مهلت تحویل اسناد مناقصه به دستگاه مناقصه‌گزار	تا ساعت ۹ روز شنبه مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۲۰								
تاریخ بازگشایی	ساعت ۱۱ روز شنبه مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۲۰	ساعت ۱۳ روز شنبه مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۲۰	ساعت ۱۴ روز شنبه مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۲۰	ساعت ۹ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۲۲	ساعت ۱۱ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۲۲	ساعت ۱۳ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۲۲	ساعت ۹ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۲۴	ساعت ۱۱ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۲۴	ساعت ۱۳ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۲۴
صلاحیت و گواهی‌نامه لازم	داشتن گواهی‌نامه صلاحیت پیمانکاری معتبر دررشته نیرو از سازمان برنامه و بودجه کشورالزامی می‌باشد.								
محل تحویل و بازگشایی اسناد	تهران - خیابان شیخ بهایی جنوبی - شهرک والفجر - انتهای کوچه سوم - اداره دبیرخانه شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگ محل بازگشایی: سالن جلسات								

نوع سپرده فرآیند ارجاع کار: به‌صورت ضمانت‌نامه بانکی و یا چک تضمین شده بانکی یا واریز وجه به‌حساب جاری شماره ۰۱۰۱۸۰۱۱۷۱۰۰۴ به‌نام شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگ بانک صادرات شعبه ملاصدرا و یا بلوکه از حساب مطالبات تأیید شده نزد شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگ ارائه نمایند.
- به پیشنهادهای فاقد سپرده، سپرده‌های مخدوش، سپرده‌های کمتر از میزان مقرر، چک شخصی و نظایرآن ترتیب اثر داده نخواهد شد.

مبلغ فروش اسناد:
- جهت شرکت در هر مناقصه، مبلغ ۱,۵۰۰,۰۰۰ریال به‌صورت الکترونیکی صرفاً از طریق درگاه پرداخت اینترنتی سایت سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به نشانی: www.setadiran.ir اقدام به خرید اسناد نمایند.

ضمنا کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران، بازگشایی پاکت‌ها و اعلام و قبول برندگی از طریق همین درگاه انجام خواهد شد و مناقصه‌گران درصورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.
- به پیشنهادهای فاقد امضا، مشروط، مخدوش و پیشنهاداتی که بعد از انقضای مدت مقرر در فراخوان واصل می‌شود، مطلقاً ترتیب اثر داده نخواهد شد.

شرایط متقاضیان جهت شرکت در مناقصه:
- سایر اطلاعات و جزئیات مربوطه در اسناد مناقصه مندرج است.

نشانی‌های کسب اطلاعات بیشتر:
- سایت شبکه اطلاع‌رسانی معاملات شرکت توانیر: www.tavanir.org.ir
- سایت پایگاه ملی مناقصات: http://iets.mporg.ir
- سایت شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگ: http://www.tbtb.ir
- کانال اطلاع‌رسانی فراخوان معاملات شرکت در پیام رسان بله به نشانی: ble.ir/join/EUhUVVuZvC

امور بازرگانی شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگ (سهامی خاص)